

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arsizlik*.

1) Θρασύτης, ἀναίδεια, αὐθάδεια, ἀναισχυντία Λυκ. (Λιβύσσ.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σάντ. Χαλδ.): *Μὲ τ' ἀρ- σουζλούκ'ν ἀτ' ἐσέβεν 'ς σ' ὁσπίτ'* (μὲ τὴν θρασύτητά του εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπίτι) Κοτύωρ. Συνών. *ἀρσιζιὰ 1*, *ἀρ- σιζλάεμαν*. β) Αἰσχροῦτης Κύπρ. 2) Λαιμαργία Κύπρ.

άρσινάκι τό, Κύπρ. — Λεξ. Βλαστ. 465.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος ροιᾶς μὲ κόκκους μεγάλους εὐχύμους.

ἀρτάκι τό, Σῦρ. (Ἑρμούπ.) *ἀρτάκ' Σάμ.*

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. *ἄρτος*.

1) Μικρὸς ἄρτος φέρων ἐντετυπωμένην τὴν σφραγίδα τοῦ ἄρτου τῆς προσφορᾶς. Τοιοῦτοι ἄρτοι διανέμονται καθ' ὥρισμένας ἐορτὰς Σῦρ. (Ἑρμούπ.) 2) Πληθ., οἱ πέντε ἄρτοι τῆς ἀρτοκλασίας Σάμ. Συνών. *ἀρτόφωμο 1*. (ἰδ. *ἀρτόφωμο 1*).

ἄρταρος ὁ, Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐσ. *ἄρτος* διὰ τῆς καταλ. - *αρος*.

Μέγας ἄρτος: *Μουρέ, εἶδ' ἄρταρος εἶναι εὐτός!*

ἀρτεμισία ἡ, λόγ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *artemisia*.

Τὸ ξενικὸν φυτόν ἀψίνθιον τὸ ἀργυροῦν (*artemisia argentea*), τοῦ γένους τοῦ ἀψινθίου, τῆς τάξεως τῶν συν- θέτων (*compositae*). [**]

ἀρτένα ἡ, Θήρ. Κρήτ. Μῆλ. Σῦρ. — Λεξ. Μπριγκ. *ἀρτίνα Ζάκ. ἀρτίνας ὁ, Ζάκ. ἀρτένης D'Arcy Thompson Gloss. of greek birds* 27.

Κατὰ GMeyer Neugr. Stud. 4,14 Ἰταλ.

1) Τὸ πτηνὸν πουφφίνος ὁ τεφρὸς (*puffinus cine- reus*) τῆς τάξεως τῶν στεγανοπόδων (*palmipeds*) ἐνθ' ἄν.

β) Μεταφ. γυνὴ ἐκδεδιητημένη Θήρ. 2) Μετων. ἄν- θρωπος ἄπληστος Ζάκ. [**]

ἀρτεντὰ ἐπίρρ. Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀρτεντὸς* < *ἀρτεῦω*.

Μετὰ φειδοῦς (οἷονεὶ ὡς φειδωλῶς τρώγει τις τὸ προσ- φάγιον): *Ἀρτεντὰ νὰ τρώγῃς τὸ ψωμί.*

ἀρτεῦω Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) — Λεξ. Δη- μητρ. *ἀρτέγγου* Τσακων. Μέσ. *ἀρτεῦμαι* Θήρ. — Λεξ. Μπριγκ.

Ἐκ μεταπλασμοῦ τοῦ ρ. *ἀρτύνω*.

1) Καρυκεύω φαγητὸν μὲ βούτυρον κττ. Κύθηρ.: *Ἀρ- τεύομε τὰ μακαρόνια. Τὸ φαεῖ εἶν' ἀρτεμένο.* 2) Δίδω εἰς τινα νὰ φάγῃ ἐν καιρῷ νηστείας φαγητὸν μὴ νηστήσιμον Τσακων. β) Ἐνεργ. καὶ μέσ. τρώγω πασχαλινὰ φαγη- τὰ, καταλύω τὴν νηστείαν, κρεοφαγῶ ἐν ἡμέρᾳ νηστη- σίμῳ Θήρ. Κύθηρ. Πελοπν. (Λακων. Μάν.) — Λεξ. Δη- μητρ.: *Σὲ συμβουλεύω ν' ἀρτέγγῃς* Λεξ. Δημητρ. *Ἀρτεῦτηκα ἀπὸ τῆ δρώτῃ μέρα Μάν. Ἀρτεντέρ' εἶσι;* (ἀρτυμένος εἶσαι;) Τσακων. *Ἀρτεῦθη ὁ ἄρρωστος* (ἐδόθη εἰς αὐτὸν ἐν ἀναρ- ρώσει ὄντα τροφή ἐκ κρέατος) Κύθηρ. || Φρ. *Ἀρτεῦτηκε ὁ ἄρρωστος* (ἐχειροτέρευσεν ἢ κατάστασός του. Ἡ σημασι- ολογικὴ χρῆσις ἐκ τῆς συνηθείας νὰ δίδουν εἰς τὸν ἀσθε- νῆ λιπαρὰν τροφήν, ὅταν ἐπιδεινωθῇ πλέον ἢ κατάστα- σίς του) Μάν. 3) Ἐχω γεῦσιν καλὴν Πελοπν. (Λακων.) Συνών. *νοστιμίζω*. 4) Τρώγω μετὰ οἰκονομίας ἐπὶ τῷ ἄρτῳ προσφάγιον, οἷον τυρόν, χοίρειον λίπος κττ. Πε- λοπν. (Λακων.)

Πβ. *ἀρτύνω*.

ἀρτεψία ἡ, Κύθηρ.

Ἐκ τοῦ ρ. *ἀρτεῦω*.

Ἀρτυμα, οἷον βούτυρον, ἔλαιον κττ., ὅσον ἀρκεῖ δι' ἐν φαγητόν: *Ἐχομε μίαν ἀρτεψίαν.*

ἄρτηκας, ἰδ. *νάρτηκας*.

Ἀρτηνὸς ἐπίθ. Ἡπ. (Πρέβ.)

Ἐκ τοῦ τοπων. *Ἀρτα* καὶ τῆς καταλ. - *ηνός*.

Ὁ ἐξ Ἀρτης προερχόμενος: *Συγκὰ Ἀρτηνὴ* (εἶδος συ- κῆς παραγούσης μεγάλα λευκὰ σῦκα).

ἄρτι ἐπίρρ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Κῶς Πόντ. (Νικόπ.) *ἄρτε* Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Καλαβρ. (Μπόβ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίρρ. *ἄρτι*.

1) Πρὸ ὀλίγου, πρὸ μικροῦ Κῶς Πόντ. (Νικόπ.): *Ἀρτι* μου ἔλεγε νὰ καὶ τώρα μου τ' ἀρνεῖσαι Κῶς Ἀρτι ἐπῆγεν Νι- κόπ. || Ἄσμ.

Ἀρτ' ἤλεες πῶς ἦσουνε σὺ δάσκαλος μπροστά μου καὶ τώρ' ἀφίνεις τὸν χορὸ καὶ φεύγεις ποκοντά μου

Κῶς. Συνών. *ἄρτι-ἄρτι*, ἡ *δη ἄρτι*. β) Ἡδὴ Ἀπουλ. (Καλημ.): *Ἀρτε* εἴκοσι χρόνια ἐν διαβαμένα. γ) Τώρα Ἀπουλ. (Καλημ. κ.ά.) Καλαβρ. (Μπόβ.): *Ἀρτε* μου *κάν-νει* Μπόβ. *Ἀρτε* εἶμαι μέγα αὐτόθ. *Ἀρτε* ποῦ τέλω βῶ ἐ τέλει *ἰδεῖνη* (βῶ=ἐγὼ) Καλημ. *Τί ἐνὰ κάμω βῶ ἄρτε;* αὐτόθ. *Ἀρτ' ἐν ὦρα* αὐτόθ. || Φρ. *Ἀρτ' ἄρτε* (εὐθύς ἀμέσως) Ἀπουλ. Συνών. φρ. *ἄρτ' ἄρτενα* (ἰδ. **ἄρτινυν*). δ) Σήμερον Ἀπουλ.: *Ἀρτε* *πωρὰ* (πρωί). *Ἀρτε* *βράν* (βράδυ). ε) Ἀλλοτε Ἀπουλ.: *Ἀρτε* *ἀπουτ-τοῦ*, *ἄρτε* *ἀπουτσεῖ* (ἀπαντοῦ, ἀπεκεῖ). Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Λουκιαν. Νιγρ 4 *ἄρτι* μὲν ἐλυπούμην... ἄρτι δὲ αὐτὰ μὲν ἐδόκει μοι ταπεινὰ καὶ καταγέλαστα. 2) Πρότερον, πρὸ Καλαβρ. (Μπόβ.): *Ἀίου* *μήνους ἄρτε* (πρὸ δύο μηνῶν).

ἄρτι-ἄρτι ἐπίρρ. ἀμάρτ. *ἀρτάρτε* Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.) *ἀτ-τάρτε* Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.)

**Ἀρτι 1*, ὁ ἰδ.

***ἄρτινυν** ἐπίρρ. *ἄρτενυ* Ἀπουλ. (Καλημ.) *ἄρτενα* Ἀπουλ. (Καλημ.)

Ἐκ τῶν ἀρχ. ἐπίρρ. *ἄρτι* καὶ *νῦν*. Τὸ *ἄρτενα* κατὰ τὰ πολλὰ εἰς - *α* ἐπίρρ.

Τώρα: Φρ. *Ἀρτ' ἄρτενα* (εὐθύς ἀμέσως). Συνών. φρ. *ἄρτ' ἄρτε* (ἰδ. *ἄρτι 1 γ*).

ἀρτιρδίζω Θράκ. (Μάλαρ.) Κρήτ. κ.ά. — Λεξ. Βυζ. *ἀρτιρδίζον* Θράκ. (Μάδυτ.) *ἀτιρδίζω* Κρήτ. *ἀρτιρίζω* Κρήτ. *ἀρτιρίζον* Θεσσ. (Ὀλυμπ.) Μακεδ. (Γκιουβ. Πάγγ. Φλόρ. Χαλκιδ.) *ἀρτιρίζω* Κρήτ. *ἀρτιρτίν-νου* Λυκ. (Λι- βύσσ.) *τιρδίζω* Μεγίστ. *τιρδίτζω* Σύμ. *τι-τιρδίζω* Ρόδ. *τι-τιρδίζω* Ρόδ. *ἀρταρδῶ* Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) *ἀρτιρῶ* Κύπρ. *ἀρτιρῶ* Ἡπ. *ἀρτιρῶ* Μακεδ. (Βέρ. Βλάστ. Σιάτ.) *ἀρτιρῶ* Μακεδ. (Λακκοβ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *arttırma*.

Α) Μετρ. 1) Αὐξάνω, πολλαπλασιάζω Α.Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Ἡπ. Θράκ. (Μάδυτ.) Θεσσ. (Ὀλυμπ.) Κρήτ. Κύπρ. Μακεδ. (Βέρ. Γκιουβ. Λακκοβ. Πάγγ. Σιάτ. Φλόρ. Χαλκιδ.) Σύμ.: Ἄσμ.

Ἄν εἶν' ἀπὸ τοὺς δούλους μου λουφὲ νὰ τ' ἀρτιρίζω καὶ ἂν εἶν' ἀπὸ τοὺς σκλάβους μου νὰ τὸν ξελευτερώσω

Φλόρ.

Ἀρτιρίζε μου τὴν ταγὴ σαράντα πέντε χοῦφτες

Χαλκιδ. Συνών. *ἀβγατένω Β 1*, *ἀβγατίζω Β 1*, *ἀρ- τουρεύω*, *περισσεύω*. 2) Προσφέρω περισσότερα, ὑπερτιμῶ, πλειοδοτῶ ἐν πλειστηριασμῷ Κρήτ. Κύπρ. Λυκ. (Λιβύσσ.) Ρόδ. — Λεξ. Βυζ.: *Σ τὸν πλειστηριασμὸ βγά- λανε τὰ μοναστηριακὰ καὶ δὰ πάω κ' ἐγὼ ν' ἀρτιρίζω* Κρήτ. *Ἀρτιρίζα τὸ* ἔπκμασά το πὺν τὸν τελ-λάλην Κύπρ.